

BORSOD TAKARÉK Takarékszövetkezet

Nyilvánosságra hozatal

2013.év

A BORSOD TAKARÉK Takarékszövetkezet A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásról szóló 1996. évi CXII. Tv. 137/A § és A hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX. 4.) Korm. rend.-ben előírtaknak megfelelően nyilvánosságra hozza lényeges információit.

A Hpt. 137/A § 4. bekezdése értelmében

- **Lényeges információ:** amelynek elhagyása vagy téves közlése megváltoztathatja vagy befolyásolhatja az adott információt felhasználó személy gazdasági döntését vagy értékítéletét.
- **Védett információ:** amelynek nyilvánosságra hozatala a hitelintézet versenypozícióját ronthatja vagy amelynek a versenytársak tudomására jutása a hitelintézet termékei vagy rendszerei fejlesztésére fordított befektetéseinek az értékét csökkentheti.
- **Bizalmas információ:** amelynek tekintetében a hitelintézetet titoktartási kötelezettség terheli ügyfele vagy harmadik személy felé.

Kockázatkezelési elvek, módszerek

Kockázati stratégia

A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát, tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjedhet ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet /annak tervezése/
- Kockázatkezelő és feladata

Kockázatvállalási politika

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

Kockázatkezelési alapelvek

1. A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőke megfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Takarékszövetkezet biztonságos működését és a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban: MNB) ne korlátozhassa tevékenységét. A Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett (*Biztonságos működés elve*).
2. A Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatok hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek. (*Összeférhetlenség elve*)
3. A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésére bocsátott szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelőségének ellenőrzésében (*Együttműködés elve*)
4. A Takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozás előírásait alkalmazza.
5. A Takarékszövetkezet kockázatok a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
6. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatok limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. (*Lényeges kockázatok kezelésének elve*)
7. A kockázatok behatárolása érdekében a Takarékszövetkezet által meghatározott limitet betartása minden érintett számára kötelező.
8. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. (*Költség-haszon elve*)
9. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limiteit úgy alakítja ki, hogy az megfeleljen legalább a hasonló méretű és hasonló üzleti tevékenységet végző takarékszövetkezeteknek és az OTIVA erre vonatkozó ajánlásának. (*Hasonlóakhoz történő viszonyítás elve vagy hasonlóakkal történő összemérés elve*)
10. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat megítélésére, mérésére és nyomon követésére.
11. A Takarékszövetkezet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelési módszereit, ideértve a monitoring tevékenységet.
12. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázat esetében gondoskodik az alábbi fő funkciók ellátásáról:

- a. Kockázati kitettségek és a kitettségeket mérséklő tételek azonosítása, számbavétele, nyilvántartása
 - b. Kockázatok mérési módszereinek meghatározása, kockázatok számszerűsítése
 - c. Kockázatok kezelése, ideértve a kockázatvállalásra vonatkozó döntéseket, a kockázatvállalás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését
 - d. Kockázatok alakulásának figyelése
 - e. Kockázatokra vonatkozó belső és külső jelentések
13. A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Takarékszövetkezet vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott. (Tiltott tevékenységek elve)
14. A Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőkemegfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken.

Kockázatkezelési célok

1. A Takarékszövetkezet, mint kisintézmény a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg.
2. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit a Takarékszövetkezet olyan irányban törekszik fejleszteni, hogy azok felépítése, alapelvei ne ütközzenek a fejlettebb módszerekkel szemben támasztott szabályozási követelményeknek.
3. A Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és/vagy a sztenderdizált termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.
4. A Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél jelzést küld a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott személyeknek és/vagy szervezeti egységeknek, üzleti területeknek annak érdekében, hogy biztosítsák a limitek betartását.
5. A Takarékszövetkezet a lényeges kockázatainak vonatkozóan negyedévente jelentést készít az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság számára.
6. A Takarékszövetkezet az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak szóló kockázati jelentéseit úgy alakítja ki, hogy azok tartalmazzák az MNB-nek küldött kockázati jelentések fő adatait, tükrözzék a felügyeleti adatszolgáltatás struktúráját.
7. A szervezet kockázat-tudatosságának erősítése
8. A Takarékszövetkezet törekszik a kockázati árazás kialakítására és alkalmazására
9. A Takarékszövetkezet törekszik a hozam-vezérelt kockázati politika működtetésére.
10. Kockázatainak szerkezetét az alábbiak figyelembe vételével alakítja; a kockázatok csökkentése érdekében szorgalmazza a piac és fogalomképes ingatlanfedezetű hitelek kihelyezését.
11. Jelzálogfedezetű hiteleknel is kombinált biztosítékok bekérése:
 - ingatlan jelzálog,
 - ingó jelzálog,
 - készfizető kezesség,
 - vételi jog,

- engedményezés,
- óvadék,
- garancia.

Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati étvága, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kitenni,
- mely kockázatokat tart elfogadhatónak és melyeket nem,
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokat

A kockázati étvágát a Takarékszövetkezet három évre, a kockázati stratégia időhorizontjára határozza meg, és rendszeresen, évente felülvizsgálja.

A kockázati étvág mértékére vonatkozó általános célkitűzés:

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamatának biztosítania kell, hogy a Takarékszövetkezet szavatoló tőkéje magasabb legyen, mint az alábbiak közül a legmagasabb érték:

- a) Hpt. 76 § (1) bekezdése alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény (1. pillér), 120%-a, amennyiben a Hpt. 76 § (2) bekezdés alapján a Felügyelet többlet tőkekövetelményt nem ír elő az intézmény számára¹
- b) Hpt. 76/K. § (1) bekezdése alapján meghatározott belső tőkeértékelés (2. pillér) által meghatározott tőkeszükséglet
- c) Hpt. 76. § (1) alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény és a (2) bekezdés szerint a Felügyelet által határozatban előírt többlet tőkekövetelmény összege
- d) Hpt.-ben, engedélyezési feltételként megállapított legkisebb jegyzett tőke összege.

Kockázati szerkezet

A kockázati szerkezetben kerül bemutatásra az, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, s szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése.

A kockázati szerkezet tervezett változása az üzleti szerkezetre és az üzleti stratégiára épül, ennek révén kerül összhangba az üzleti stratégia és a kockázati stratégia.

A kockázati szerkezetet az egyes kockázati típusok vonatkozásában a szabályozási minimális tőkekövetelmény nagyságával jellemezzük.

¹ Az arány meghatározásánál a Takarékszövetkezet abból indul ki, hogy a Felügyelet a 2. pillér keretében nem ír elő többlet tőkekövetelményt

A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez alkalmazott módszerek:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Hitelkockázat mérséklés – pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
- Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere (vagy piaci árazás módszere)
- Devizaárfolyam kockázat – sztenderd módszer
- Működési kockázat – alapmutató módszer

Annak érdekében, hogy a Takarékszövetkezet kockázati étvágya a Takarékszövetkezet által meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra az alábbi területeken

- vállalkozói szegmensbe tartozó kitettségek – adósminősítéstől és a felajánlott biztosítékoktól függően a kockázatvállalási szabályzatban meghatározottak szerint az egy ügyféllel, ügyfélcsoporttal szembeni kitettségre
- nagykockázatvállalás – állami kockázatot jelentő kibocsátók, hitelintézetnek vagy befektetési vállalkozásnak minősülő partnerek, illetve egy partnerként kezelendő partnerek csoportja – a jogszabályokban előírt korlátozásoknak megfelelően
- nagykockázatvállalás – vállalkozások – a jogszabályokban előírt korlátozások figyelembe vételével és a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint
- ügyfelek/partnerek portfólió szintű koncentrációja – a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a 20 legnagyobb adósnál lévő kitettségekre és a Hpt. szerinti össznagykockázati kitettségre
- egy ágazattal szembeni kitettségek a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az abban meghatározott ágazatokra
- elszámolási kockázat – a kockázatvállalási szabályzatban foglaltak szerint
- országkockázat – az országkockázat kezelésére vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az egyes országokra
- devizaárfolyam kockázat – a devizaárfolyam kockázat kezelésére vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a devizanemenkénti nyitott pozíciókra
- nem-kereskedési könyvi kamatkockázat – a nem-kereskedési könyvi kamatkockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a sztenderd módszer szerinti súlyozott pozícióra, valamint a kumulált nettó kamatpozícióra
- likviditási kockázat – a likviditási kockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a lejáratú összhangra, a nagybetétesekre, a likvid eszközök minimális szintjére
- egyes termékcsoportok – a belső szabályozásban meghatározottak szerint

Kockázatkezelés szervezete

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési rendszere alkalmas a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítására. Az Igazgatóság által elfogadott, a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatára vonatkozó szabályzatok tartalmazzák a Takarékszövetkezet valamennyi lényeges kockázatát és azok kezelésének módját.

A kockázatkezelési tevékenységek az üzleti területtől elkülönülnek, felügyeletét közvetlenül az elnök-ügyvezető látja el. A Takarékszövetkezet az üzleti döntések során a prudenciális előírások betartása érdekében a kockázatok optimalizálására törekszik.

A Takarékszövetkezet belső ellenőrzése a Felügyelő Bizottság szakmai irányítása alapján dolgozik. A belső ellenőrzés megemelt létszámmal, két fővel tevékenységét önállóan, az ellenőrzési tervben foglaltaknak megfelelően látja el. A kockázatokat a belső ellenőrzés rendszeresen vizsgálja. Az ellenőrzés eredményéről tájékoztatja az Ügyvezetést és beszámol a Felügyelő Bizottságnak.

Javadalmazási politika

A BORSOD TAKARÉK Takarékszövetkezet Igazgatósága az 1996. CXII. törvény 69./B §-a, a 131/2011. (VII. 18.) korm. rendelet, valamint a PSZÁF elnökének 3/2011. (VIII. 4.) számú ajánlása alapján elkészítette a Javadalmazási Politikára vonatkozó szabályzatát.

A Javadalmazási Politika elveit az Igazgatóság fogadja el és vizsgálja felül, míg a Felügyelő Bizottság felel annak végrehajtásáért. A Javadalmazási Politika személyi hatálya az ügyvezetőkre, valamint a kockázatvállalásra és gazdálkodásra lényeges hatást gyakorló négy további munkavállalóra terjed ki.

A Takarékszövetkezet érintett munkavállalói részére rögzített javadalmazást és teljesítményjavadalmazást (prémium) biztosít. A rögzített javadalmazási elemek (személyi alapbér, munkabéren felüli egyéb, béren kívüli juttatások, gépjármű használat, mobiltelefon használat, diszkrecionális jutalom, 13. havi fizetés) függetlenek a munkatárs adott éves teljesítményétől. A teljesítményjavadalmazás pedig a teljesítményfüggő juttatások összessége.

A Takarékszövetkezet az érintett személyi kör teljesítmény értékelését az Integrációs szervezet által negyedévente készített egyedi hitelintézeti monitoring lap által közölt mutatók alapján valamint az üzleti terv, a kitűzött üzletpolitikai feladatok alapján határozza meg, amelynek során a Takarékszövetkezet hitelintézeti teljesítménye szolgál alapul. A mutatók figyelemmel kísérése három éves időszakban görgetve történik.

A Javadalmazási Politika hatálya alá tartozó személyek részére az előírt mutatószámok teljesítésétől függő teljesítményjavadalmazás keretében 2013. évben semmilyen formában nem történt kifizetés, halasztott javadalmazásra egy személy sem szerzett jogosultságot.

A Takarékszövetkezet többi munkavállalója tekintetében külön szabályozó dokumentumban rögzített feltételek alapján mozgóbér, prémium, jutalék, jutalom valamint 13. havi fizetés kerülhet kifizetésre.

Prudenciális szabályok alkalmazása

Takarékszövetkezetünk nem kötelezett számviteli konszolidációra és nem tartozik összevont alapú felügyelet alá.

Szavatoló tőke

Tőke elemek		adatok e Ft-ban
		2013.12.31
Alapvető tőkeként elismert tőkeelemek		229 204
Jegyzett tőke		229 204
Alapvető tőkeként elismert tartalékok		827 323
Lekötött tartalék		512
Általános tartalék		2 806
Eredménytartalék		800 468
Mérleg szerinti pozitív eredmény (könyvvizsgáló által hit.)		23 537
Általános kockázati céltartalék		0
Egyéb levonások az alapvető tőkéből		- 7 290
ALAPVETŐ TŐKE		1 049 237
JÁRULÉKOS TŐKE		173 839
KOCKÁZATOK FEDEZÉSÉRE FIGYELEMBE VEHETŐ, LEVONÁSOK UTÁNI ÖSSZES ALAPVETŐ ÉS JÁRULÉKOS TŐKE		1 223 076

Tőkemegfelelés

Belső tőkemegfelelés értékelés folyamat mindazon takarékszövetkezeti folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a Takarékszövetkezet vezető testületei biztosítják, hogy

- a Takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje (monitorozza);
- az intézmény meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítsa, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre;
- hatékony kockázatkezelési rendszert működtessen, és azt folyamatosan fejlessze.

A Hpt. 76/K §-a (2) szerint belső tőkemegfelelés értékelési folyamatnak arányosnak kell lenni a hitelintézet tevékenysége jellegével, nagyságrendjével és összetettségével.

A Takarékszövetkezet a Hpt. 13/D §-ában, 76/K §-ában és a 145/A §-ában szereplő arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát, mert

- nem végez bonyolult tevékenységet, termékei és szolgáltatásai a betétgyűjtési, hitelezési és pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, származtatott ügyleteket csak fedezeti céllal alkalmaz
- termékeit és szolgáltatásait alapvetően Magyarországon nyújtja, nem végez jelentős határon átnyúló szolgáltatást
- viszonylag kis piaci részesedéssel rendelkezik,

- a Hpt. 76. § (1) bekezdésében meghatározott hitelezési, partner-, különböző típusú piaci és működési kockázatok minimális tőkekövetelményének számításához nem alkalmaz a Felügyelet által jóváhagyott, a vonatkozó külön kormányrendeletekben meghatározott fejlett módszereket.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamata az alábbi elemekből áll:

- 1) Kockázati stratégia meghatározása
- 2) Lényeges kockázatok meghatározása, a kockázatok mérése, kezelése, figyelése, a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása és az ezekkel kapcsolatos jelentések
- 3) Tőketervezés- a minimális szabályozási tőkekövetelmény meghatározása, a lényeges kockázatok belső tőkeszükségletének összegzése és összehasonlítása a minimális tőkekövetelménnyel, a tőkepuffer mértékének a meghatározása és összehasonlítása a Takarékszövetkezet rendelkezésére álló tőkével.

A tőkemegfelelés belső értékelési folyamata által szabályozott keretrendszer három „pillérre” bontja a hitelintézetek tőkemegfelelését.

1. pillér: a Hpt. 76. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kockázatok (hitelezési kockázatok, felhígulási kockázat, partnerkockázat, kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciós és nagykockázatvállalások, devizaár-folyamváltozás, árukockázat, működési kockázat) tőkekövetelményének az összege, amelyhez az intézmény az egyes kockázatok tőkekövetelményét a Hpt. és kormány rendeletek által előírt módszerek közül kiválasztott módszerrel határozza meg.

2. pillér: A Hpt. 76/K. §-ában előírt belső tőkemegfelelés értékelési folyamatnak, valamint annak a Hpt. 145//A §-ában meghatározott felügyeleti felülvizsgálatának és értékelésének az együttese. A belső tőkeszükségletet a hitelintézet saját módszertanával számítja. Ezen túlmenően kockázati stratégia, valamint számos kapcsolódó folyamat kerül kialakításra. A Felügyelet a felügyeleti felülvizsgálati folyamat keretében értékeli a hitelintézetek által alkalmazott folyamatokat, számítási módszereket, illetve a meghatározott tőkeszintet.

3. pillér: A hitelintézet a saját működéséről, kockázatairól rendszeresen nyilvánosságra hoz a Nyhkr. 3.§-8.§-aiban, illetve 12.§-16.§-aiban meghatározott információkat.

A belső tőkeszükséglet számítási módszerét összefoglalóan az alábbi táblázat mutatja:

Kockázati típus	Kockázati altípus	Kockázatbecslési módszer - minimális szavatoló tőke szükséglet számítás	Kockázatbecslési módszer belső tőkemegfeleléshez
HITELEZÉSI KOCKÁZAT - 1.-2. pillér	Hitelezési kockázat - ügyfélkockázat	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe vételénél egyszerű módszer	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe vételénél egyszerű módszer - korrigált súlyozás
	Hitelezési kockázat - partnerkockázat	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe egyszerű módszer. Származtatott ügyleteknél és a hosszú elszámolási periódusú ügyleteknél a kitettség méréséhez az eredeti kockázat módszere	Kockázati súlyok: Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe egyszerű módszer - korrigált súlyozás. Származtatott ügyleteknél és a hosszú elszámolási periódusú ügyleteknél a kitettség méréséhez az eredeti kockázat módszere
	Hitelezési kockázat - Nyitva szállítási kockázat	Sztenderd módszer	Sztenderd módszer
	Kereskedési könyvön kívüli részvénykockázat	Sztenderd módszer, ha szükséges szavatoló tőkéből levonás	Sztenderd módszer, ha szükséges szavatoló tőkéből levonás
KONCENTRÁCIÓS KOCKÁZATOK – 2. pillér	Egy ügyfél-/partnercsoporttal szembeni kockázat, különös tekintettel a gyenge minősítésű ügyfélcsoportokra (portfólió alsó 20%-a kitettség alapján)	Limittúllépés a nem-kereskedési könyben szavatoló tőkéből levonás, kereskedési könyvben többlet tőkeszükséglet	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Nagykockázatok összesen	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Ágazati kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, limiten belül tőkepuffer
	Területen kívüli koncentráció	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, tőkepuffer
	Biztosítékokból fakadó közvetett koncentrációs kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer

	Termék, illetve termékcsoport koncentráció	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, tőkepuffer
PIACI KOCKÁZATOK - 1-2. pillér	Devizaárfolyam kockázat	Sztenderd módszer	Sztenderd módszer + tőkepuffer
	Árukockázat	Nincs ilyen kockázat	Nincs ilyen kockázat
	Kereskedési könyvi részvénytőzings kockázat	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet
	Kereskedési könyvi kamattőzings kockázat	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet
PIACI KOCKÁZATOK – 2. pillér	Kereskedési könyvön kívüli kamatkockázat	Nincs nevesített módszer.	Felügyeleti ajánlásban meghatározott sztenderd módszer figyelembe vételével tőkepuffer
MŰKÖDÉSI KOCKÁZATOK - 1.-2. pillér	Működési kockázatok	Alapmutató módszer	Alapmutató módszer
ORSZÁGKOCKÁZAT – 2. pillér	Országkockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT – 2. pillér	Likviditási kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitszámítás, tőkepuffer tartása
EGYÉB NEM-SZÁMSZERŰSÍTETTKOCKÁZATOK – 2. pillér	Irányítási (kontroll) kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Reziduális kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Reputációs kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Külső tényezők kockázata	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Stratégiai kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása

A belső tőkeszámítás két fő részre bontható; egyrészt kockázattípusonként számítja a szükséges tőkét, másrészt ezen felül tőkepuffert és stresszpuffert is számszerűsít. A három összegeként adódik a Takarékszövetkezet belső tőkeszükséglete.

A Takarékszövetkezet a következő stressz teszteket végzi:

- Hitelkockázat
- Koncentrációs kockázat
- Devizaárfolyam kockázat
- Nem kereskedési könyvi kamat kockázat
- Likviditási kockázat.

Ezen felül önértékelést is végzünk, amelynek során további tőkekövetelményt számolunk.

adatok e Ft-ban

Kockázatok tőkekövetelménye, tőkemegfelelés	
Megnevezés	2013.12.31
1. pillér alatti tőkekövetelmény összesen	491 263
ebből: hitelezési kockázat	353 263
működési kockázat	138 000
deviza kockázat	0
Tőkepuffer (önértékelés, stressz teszt)	98 253
Belső tőkeszükséglet tőkepufferrel és stresszpufferrel	589 516
Tőkemegfelelési mutató 1. pillér alatt	19,92%
Tőkemegfelelési mutató 2. pillér alatt	16,60%

Kitettségi osztályok tőkekövetelménye 2013. 12. 31-én

adatok e Ft-ban

KITETTSÉGI OSZTÁLYOK	Tőkekövetelmény
Központi kormányok és központi bankok	0
Regionális kormányok, helyi önkormányzatok	281
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	11 077
Vállalkozások	36 254
Lakosság	124 488
Ingatlannal fedezett követelések	96 900
Késedelmes tételek	21 669
Kollektív befekt. értékpapírok	11 601
Egyéb tételek	50 993
Összesen	353 263

Hitelezési és felhígulási kockázat

Késedelmesnek minősített tételek belső szabályzatban való megközelítése

Takarékszövetkezetünk a hitelezési kockázataival összefüggésben jelentkező késedelmeknek és a hitelminőség romlás kezelésének módját az ügyletminősítési és értékelési belső szabályzat rögzíti, mely alapján a Takarékszövetkezet a hitelminősítés a számvitelről szóló 2000. évi C. sz. törvény, valamint a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvizelési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII. 24.) Korm. rend. alapján végzi.

A tételek minősítése az alábbi általános szabályok szerint történik:

1. A sajátos értékelési szabályok a következő tételekre terjednek ki:
 - a) hitelintézetekkel szembeni és ügyfelekkel szembeni pénzügyi és befektetési szolgáltatásból eredő követelések, követelésjellegű aktív időbeli elhatárolások (bevétel elhatárolások) (a továbbiakban együtt: kintlévőségek),
 - b) befektetési célú és forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő és tulajdoni részesedést jelentő értékpapírok (a továbbiakban: befektetések),

- c) követelések fejében kapott és készletként nyilvántartásba vett eszközök (a továbbiakban: követelések fejében kapott készletek),
- d) függő és biztos (jövőbeni) kötelezettségek (a továbbiakban: mérlegen kívüli kötelezettségek).
2. A fenti bekezdésében meghatározott tételeket legalább negyedévente minősíteni kell és a tétel jellegétől függően alkalmazott
- A) Egyedi értékelés esetén, azokat az értékelés alapjául szolgáló eszközminősítési kategóriák,
- B) Csoportos értékelés esetén, azokat az értékelés alapjául szolgáló értékelési csoportok valamelyikébe kell besorolni a sajátos értékelési szabályok alapján meghatározott feltételeknek megfelelően.
3. Az ügyleteket értékük alapján az alábbiak szerint soroljuk a minősítési kategóriák valamelyikébe:
- a) A lakossági követeléseknél 5.000.000,- Ft-ot, a vállalkozói és önkormányzati követeléseknél a 6.000.000,- Ft-ot meghaladó követeléseket, a hitelintézeteknél elhelyezett bankközi betéteket, a befektetési és forgatási célú értékpapírokat, a vagyoni érdekeltségeket, az átvett eszközöket és bankgaranciát egyedileg kell minősíteni. A mérlegen kívüli kötelezettségeket az alapügylettel együttesen kell elbírálni. A kintlévőségek minősítését a következő szempontok alapján állapítja meg:
- a kintlévőség törlesztésével kapcsolatban keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelmeket,
 - az ügyfél pénzügyi helyzetében, stabilitásában, jövedelemtermelő képességében beállott változásokat,
 - a takarékszövetkezet kockázatvállalási koncentrációját az ügyfél gazdasági ágazatban a fedezetként felajánlott biztosítékok értékében, mobilizálhatóságában és hozzáférhetőségében bekövetkezett negatív változásokat.
- b) A Hpt. 79. §-ában meghatározott nagykockázatnak minősülő kintlévőségeket minden esetben - ha az egyébként problémamentes lenne, akkor is - egyedi minősítési eljárású, külön figyelendő kategóriába kell sorolni.
4. Egyedi értékelés esetén a Takarékszövetkezet a következő 5 eszközminősítési kategóriát alkalmazza:
- I. Problémamentes követelések
 - II. Külön figyelendő követelések
 - III. Átlag alatti minősítésű követelések
 - IV. Kétes minősítésű követelések
 - V. Rossz minősítésű követelések
- Az eszközminősítési kategóriákba sorolás - a tétel jellegétől függően - a következő szempontok együttes mérlegelése alapján történik:
- a) az ügyfél-, illetve partnerminősítés: a pénzügyi, illetve befektetési szolgáltatással érintett ügyfél vagy partner, illetve az értékpapír kibocsátójának pénzügyi helyzete, stabilitása, jövedelemtermelő képessége, és az ezekben bekövetkező változások,

- b) a törlesztési rend betartása (késedelmi idő): a kintlévőség törlesztésével kapcsolatban keletkezett tőke- és kamattörlesztési késedelmek alakulása,
- c) az ügyfélhez kapcsolódó országhoz fűződő kockázat (politikai kockázatra, transzferkockázatra nézve egyaránt) és az abban bekövetkezett változás,
- d) a fedezetként felajánlott biztosítékok értéke, mobilizálhatósága, hozzáférhetősége és az ezekben bekövetkezett változás,
- e) a tétel továbbértékesíthetősége, mobilizálhatósága (a piaci kereslet-kínálati viszonyok és az elérhető piaci árak, a kibocsátó saját tőkéjében való részesedés a befektetés arányában),
- f) a tételből adódó veszteségnek minősülő jövőbeni kifizetési kötelezettség.

- Külön figyelendő kategóriába soroljuk azokat a kintlévőségeket és mérlegen kívüli tételeket, amelyekkel kapcsolatosan a minősítés időpontjában veszteség keletkezése még nem valószínűsíthető, de a Takarékszövetkezet olyan információ birtokában van, amely miatt az adott követelés az átlagoshoz képest kiemelt kezelést igényel
- Átlag alattinak minősítjük azokat a követeléseket, amelyeknél a minősítés időpontjában bizonytalan mértékű veszteség valószínűsíthető és
 - a követelések fizetési, vagy törlesztési késedelme meghaladja a 15 ill. 30 napot, de a 90 napot nem éri el;
 - az adós fizetési kötelezettségeinek több alkalommal is késve tett eleget;
 - az adós fizetési problémáinak következtében a közbeeső esedékesség és a végső lejárat módosításra került, azaz a hitelt prolongálták.
- Kétesnek kell minősíteni azokat a követeléseket, amelyeknél egyértelműen megállapítható, hogy a Takarékszövetkezetnek veszteséget okoznak, de ennek mértéke a minősítés időpontjában még nem ismert.
 - a követelések fizetési vagy törlesztési késedelme a 90 napot meghaladja
 - az adós fizetési kötelezettségeit rendszeresen késve teljesíti. (Ebből a szempontból rendszeresnek minősül a háromnál többször előforduló késelem.)
 - az adós csődeljárás alatt áll;
 - azt a követelést, amely a minősítés időpontjában bírósági per tárgyát képezi, a várható veszteség alapján.
- Rossznak minősíti a Takarékszövetkezet azokat a kintlévőségeit, amelyek esetében
 - évközben, a rendszeres negyedéves minősítések időpontjában a követelések fizetési vagy törlesztési késedelme a 365 napot meghaladja;
 - a keletkező veszteség a kockázatvállalás összegének 70 %-át előre láthatólag meghaladja, és az adós törlesztési kötelezettségének többszöri felszólítás után sem tesz eleget,
 - az ügyfél felszámolási eljárás alatt áll, kivéve azokat a követeléseket, amelyek a felszámolási eljárás során keletkeztek;

- végrehajtás, bírósági per tárgyát képező követelés, a várható veszteség alapján.

5. Az 1. bekezdés a) pontja szerinti kintlévőségek közül - a számviteli politikában meghatározott mérték szerint - kisösszegűnek minősülő követeléseket a Takarékszövetkezet csoportos értékelés alá vonja. A csoportos értékelés alá vont követelések az analitikus nyilvántartásban egyedileg kerülnek kimutatásra, értékvesztésüket egyedileg kell a követeléshez kapcsolódóan elszámolni és a követelés megszűnéskor azzal együtt a könyvekből kivezetni. A Takarékszövetkezet a Számviteli tv. 55. §-a (2) bekezdésének az értékvesztés csoportosintű kezelésére leírt részletszabályait nem alkalmazza.

Csoportos értékelés alá tartozó követelések

- Lakossági ügyféllel szemben fennálló kintlévőség amelynek értéke az 5.000.000,- Ft-ot nem haladja meg és a kisösszegűnek minősítendő követelések.
- Vállalkozói, önkormányzati ügyféllel szemben fennálló kintlévőség értéke 6.000.000,-Ft-ot nem haladja meg.

A csoportos értékelés alá vont követeléseket a számviteli politikában kialakított értékelési csoportokba kell besorolni.

A Takarékszövetkezet a következő értékelési csoportokat alakította ki:

Problémamentes értékelési csoport
Külön figyelendő értékelési csoport
Átlag alatti értékelési csoport
Kétes értékelési csoport
Rossz értékelési csoport.

Az értékvesztés elszámolása, visszairása, a céltartalékok képzése és felhasználása

A Takarékszövetkezet értékvesztést számol el, amennyiben a követelés könyv szerinti értéke és várhatóan megtérülő értéke között a minősítés időpontjában veszteség jellegű különbség mutatkozik. A mérlegen kívüli kötelezettségek esetében a várható veszteségek fedezetére céltartalékot képez. Ugyancsak céltartalékot képez a nyugdíjra és végkielégítésre, valamint a számviteli törvényben meghatározott várható kötelezettségek és költségek fedezetére.

Az értékvesztés mértékének meghatározásához alapvetően a követelés, befektetés, átvett eszköz várható megtérülését kell figyelembe venni. A várható megtérülés meghatározása során az alábbi szempontokat értékeljük:

- a veszteség keletkezésének valószínűsége és nagysága,
- a megtérülés valószínűsége,
- az eszköz minősítési kategóriája,
- a befolyó pénzbevételekre vonatkozó számviteli előírások.

Ha a minősítés során az adott eszköz könyv szerinti értéke magasabb a várható megtérülésnél, illetve az adott eszköz piaci értékénél, úgy a Takarékszövetkezet értékvesztést számol el.

Az egyes értékelési csoportokba sorolt valamennyi követelés után az értékelési csoporthoz rendelt egy konkrét százalékos mérték alapján kell az értékvesztést elszámolni. A Takarékszövetkezet a kialakított értékelési csoportokhoz a következő százalékos mértéket rendeli:

Külön figyelendő	1 %
Átlag alatti	11 %
Kétes	31 %
Rossz	71 %

Az egyedileg minősített eszköztételek esetében minősítési kategóriánként az egyedileg elszámolt értékvesztést úgy határozza meg a Takarékszövetkezet, hogy az értékvesztés állománya és az eszköz bruttó könyv szerinti, illetve a bekerülési értékének hányadosa az alábbi sávokba essen:

Külön figyelendő	1-10 %
Átlag alatti	11-30 %
Kétes	31-70 %
Rossz	71-100 %

A számviteli beszámítások utáni kitettségi értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege és a kitettség értékek átlagos értéke kitettségi osztályonkénti bontásban

adatok e Ft-ban

KITETTSÉGI OSZTÁLYOK	Nettó kitettség értéke	Darab	Kitettség értékek átlaga
Központi kormányok és központi bankok	3 685 756	27	136 509
Regionális kormányok, helyi önkormányzatok	17 575	4	4 394
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	6 173 438	16	385 840
Vállalkozások	524 306	43	12 193
Lakosság	2 247 820	5415	415
Ingatlannal fedezett követelések	3 445 050	1160	2 970
Késedelmes tételek	312 910	1010	310
Kollektív befekt. értékpapír	145 010	1	145 010
Egyéb tételek	833 362	30	27 779
Összesen	17 385 227	7706	

A kitettségek földrajzi megoszlása

Takarékszövetkezetünknek nincs határon átnyúló tevékenysége.

A kitettségek gazdasági ágazatbeli megoszlása kitettségi osztályonként

Takarékszövetkezetünk az ágazati koncentrációt az MNB ágazati szerkezetben méri a nettó fedezetlen kitettséget számítva. Nem kerülnek figyelembe vételre a központi kormányval, központi bankkal, ill. az általuk garantált és a hitelintézetekkel szembeni kitettségek.

adatok e Ft-ban

Ágazat	Lakosság	Vállalkozás	Helyi önkorm.	Késedelmestétel	Ingatlan. fed.kített.	Egyéb figy. nem vett tételek	Összesen
Mezőgazdaság	129 121	232 141	0	2 810	35 005	0	399 077
Feldolgozó ipar	76 763	109 058	0	6 384	4 568	0	196 773
Építőipar	53 410	0	0	5 818	16 683	0	75 911
Kereskedelem	47 366	60 574	0	5 384	34 445	0	147 769
Szállás, vendéglátás	41 575	0	0	16	2 794	0	44 385
Szállítás	56 964	49 705	0	9 106	16 056	0	131 831
Pü-i tev.	6 819	2 000	0	26	19 441	0	28 286
Ingatlan., gazd.szolg.	36 147	57 636	0	5 355	21 367	0	120 505
Közigazg.	0	0	17 575	0	0	0	17 575
Oktatás	5 002	0	0	0	0	0	5 002
Egészségügy, szoc.ell.	964	0	0	0	0	0	964
Egyéb közösségi szolg.	42 190	0	0	17	35 339	0	77 546
Ismeretlen ágazat	1 751 499	13 192	0	277 994	3 259 352	10 837 566	16 139 603
Összesen	2 247 820	524 306	17 575	312 910	3 445 050	10 837 566	17 385 227

A kitettségek hátralevő futamidő szerinti csoportosítása kitettségi osztályonként

adatok e Ft-ban

Kitettségi osztályok	Hátralevő futamidő				Összesen
	Lejárt	1 éven belül	1-5 év között	5 éven túl	
Kp.ikorm.és bank	0	3 685 756	0	0	3 685 756
Helyi önk.	0	13 575	4 000	0	17 575
Hitelint.	0	6 123 004	0	50 434	6 173 438
Vállalkozások	13 055	254 216	133 917	123 118	524 306
Lakosság	8 112	926 128	742 288	571 292	2 247 820
Ing.fed.kített.	0	112 485	387 296	2 945 269	3 445 050
Késedelmes tét.	40 995	8 382	34 090	229 443	312 910
Koll.bef.ért.p.	0	0	0	145 010	145 010
Egyéb tételek	0	207 475	0	625 887	833 362
Összesen	62 162	11 331 021	1 301 591	4 690 453	17 385 227

Értékvesztés elszámolása és visszaírása, céltartalék képzése és felhasználása

adatok e Ft-ban

Értékvesztés elszámolás 2013.					
Ügyfélkategória	Értékvesztés				
	Nyitó állomány	Értékvesztés képzés	Értékvesztés visszaírás	Tárgyévi változás	Záró állomány
Pénzügyi vállalatok	3 885	1 433	2 492	-1 059	2 826
Nem pénzügyi vállalatok	48 023	39 889	53 530	-13 641	34 382
Lakosság	1 077 899	305 481	900 812	-595 331	482 568
Önálló vállalkozók	35 287	27 486	32 280	-4 794	30 493
Egyéb (önkormányzat)	380	0	380	-380	0
Összesen	1 165 474	374 289	989 494	-615 205	550 269

adatok e Ft-ban

Céltartalék elszámolás 2013.					
Megnevezés	Céltartalék				
	Nyitó állomány	Céltartalék képzés	Céltartalék felszabadítás	Tárgyévi változás	Záró állomány
Függő kötelezettség	1 626	6 832	6 497	335	1 961
Összesen	1 626	6 832	6 497	335	1 961

A 2013. évi CXXXV. törvény előírásai szerint a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete (továbbiakban: Integrációs Szervezet) által számviteli politika keretében két db közvetlen hatályú és két db közvetett hatályú szabályzat került kiadásra.

A Számviteli Politika (közvetlen hatályú), Eszközök, források és mérlegen kívüli tételek értékelési (közvetlen hatályú), Monitoring-, Eszközértékelési-, Értékvesztés-elszámolási-, és Céltartalékképzési (közvetett hatályú), Fedezetértékelési (közvetett hatályú) szabályzatokat a Takarékszövetkezet Igazgatósága 2013. november 19-i ülésén hagyta jóvá.

Tekintettel arra, hogy a többször módosított 250/2000. (XII.24.) Korm. rendelet – továbbiakban: Szkr.) - részletesen meghatározza a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások éves beszámoló-készítési és könyvvezetési sajátosságait - így a takarékszövetkezetnek önálló mozgástere (tekintettel az Integrációs Szervezet által a Takarékszövetkezetre nézve közvetlen, vagyis kötelezően alkalmazandó szabályzatok előírásaira) a számviteli megoldások alkalmazására korlátozódott.

A 397/2007. (XII.27.) Korm. r. 6.§-a, illetve a 250/2000. (XII.24) Korm. r. 7.sz. melléklet előírásainak figyelembevételével a Takarékszövetkezet Igazgatósága jóváhagyta a Monitoring-, Eszközértékelési-, Értékvesztés-elszámolási-, és Céltartalékképzési Szabályzatát és meghatározta az egyes kintlévőségek, befektetések, követelés fejében kapott készletek és mérlegen kívüli kötelezettségek értékelésének új szabályait. Az eszközök minősítése alapján az értékvesztések és a visszaírások negyedévente kerülnek elszámolásra.

A kisösszegűnek minősülő követelésekre vonatkozó összeghatár ügyfél/ügyfélcsoport szinten a Takarékszövetkezet mindenkor auditált – a Monitoring szabályzat hatályba lépésekor a 2012. december 31-i állapot szerinti korlátozások alapjául szolgáló - szavatoló tőkéjének 1 %-a, azaz 11.938 ezer Ft. Az ezt meg nem haladó lakossági, vállalkozói, önkormányzati és egyéb követelések besorolásánál egyszerűsített minősítési eljárást – a késedelem időtartamának és az elfogadható fedezetek értékelésével - alkalmaz.

A fenti összeghatárt meghaladó követeléseket, valamint a hitelintézeteknél elhelyezett bankközi betéteket, a befektetési és forgatási célú értékpapírokat, a vagyoni érdekeltségeket, a mérlegen kívüli kötelezettségeket összeghatártól függetlenül összetett szempontok alapján minősíti a takarékszövetkezet.

A befektetések minősítése az éves beszámoló készítésekor történik. A takarékszövetkezet az elszámolandó értékvesztés nagyságát az egyszerűsített minősítés hatálya alá tartozó tételek esetében az alábbi táblázat alapján határozza meg:

Értékvesztés kulcsok a csoportos minősítés keretében - a lejárt napok száma mellett a biztosítékot (fedezettséget) is figyelembe vevő egyszerűsített minősítési eljárás esetére				
Lejárt napok száma		Fedezettség*		
Lakosság	Vállalkozás	150 % felett	75 - 150 % között	75 % alatt
		ÉV kulcs		
0-30	0-15	0	0	0
31-60	16-60	0	0	5
61-90	61-90	0	10	20
91 – 365	91 - 365	20	40	50
366 – 730	366 - 730	40	71	90
Nagyobb, mint 730	Nagyobb, mint 730	70	85	100

Sztenderd módszer

Takarékszövetkezetünk „A hitelezési kockázat minimális szabályozási tőkekövetelménye megállapításainak szabályairól” szóló szabályzata szerint:

- *Hitelminősítés*: a Hpt.-ben meghatározott fogalom, külső hitelminősítő szervezet vagy exporthitel-ügynökség saját módszertana által előállított és nyilvánosságra hozott véleménye a minősítettről. A hitelminősítés vonatkozhat államra, gazdálkodó szervezetekre, egyéb intézményekre vagy kibocsátott értékpapírra, illetve egyéb ügyletre. A hitelminősítés eredménye egy szöveges indoklással kibővített kockázati szempontú értékelés, amely tartalmaz egy betűvel, számmal, jellel, illetőleg ezek kombinációjával megalkotott hitelminősítési kategóriát.

- *Hitelminősítési besorolás:* a Hpt.-ben meghatározott fogalom, egy egységesített, az európai irányelvekben megjelenő szabályozási megközelítést jelentő, pozitív egész számjegyű jelölés, amelyhez a szabályozás a kockázati súlyokat hozzárendeli. A Felügyelet a különböző hitelminősítési besorolást megfelelteti az általa elismert külső hitelminősítő szervezetek hitelminősítési kategóriáinak, annak érdekében, hogy a szabályozás által meghatározott kockázati súlyozást az intézmények alkalmazni tudják.

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tökekövetelményét **sztenderd módszer szerint**, a hitelezéskockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok **egyszerű módszere** szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a Hkr.-ben meghatározott következő kitettségi osztályok valamelyikébe sorol be:

- a) központi kormánnyal vagy központi bankkal szembeni kitettség,
- b) regionális kormánnyal vagy helyi önkormányzattal szembeni kitettség,
- c) közszektorbeli intézménnyel szembeni kitettség,
- d) multilaterális fejlesztési bankkal szembeni kitettség,
- e) nemzetközi szervezettel szembeni kitettség,
- f) hitelintézettel és befektetési vállalkozással szembeni kitettség,
- g) vállalkozással szembeni kitettség,
- h) lakossággal szembeni kitettség,
- i) ingatlannal fedezett kitettség,
- j) késedelmes tétel,
- k) fedezett kötvény formájában fennálló kitettség,
- l) értékpapírosítási pozíció,
- m) kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitettség, vagy
- n) egyéb tétel.

A kitettségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr-ben foglaltakat, az MNB-nek szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a Felügyeletnek az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A takarékszövetkezetek a Felügyelet által elfogadott külső hitelminősítési szervezeteket fogadták el:

- Moody's
- Standard & Poor's
- Fitch Ratings
- Japan Credit Rating Agency

A központi kormánynak és a központi banknak van elismert külső hitelminősítő szervezet általi minősítése, ezért ezeknél a kitettségeknél a Felügyelet által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak.

A további kitettségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása a központi kormány besorolásának következménye.

Hitelezési kockázat-mérséklés

Mérlegen belüli és kívüli nettósításra alkalmazott szabályzatok főbb elvei

A tőkekövetelmény mérséklésénél Takarékszövetkezetünk nem számol a nettósításból adódó hatásokkal.

A biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elve és pontjai

A kockázatvállalás során a Takarékszövetkezet első sorban az adott ügyletből való megtérülés kockázatát vizsgálja és méri fel, ugyanakkor elengedhetetlen, hogy az adott ügylet mögött álló biztosítékok minden esetben fedezetet nyújtsanak a tőkekövetelésre valamint a járulékos költségekre.

A Takarékszövetkezet fedezetként nem fogadhatja el:

- az általa kibocsátott tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt és részjegyet,
- a hitelintézeti csoporthoz, pénzügyi holdinghoz, illetve vegyes tevékenységű csoporthoz tartozó másik vállalkozás által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- a takarékszövetkezet, vagy a hitelintézeti csoporthoz, pénzügyi holdinghoz, vegyes tevékenységű csoporthoz tartozó másik vállalkozás a Gazdasági társaságokról szóló törvényben meghatározott közvetlen irányítását biztosító befolyása alatt álló részvénytársaság részvényét,
- olyan gazdasági társaság üzletrészt vagy részvényét, amely az adósban befolyásoló részesedéssel rendelkezik, illetve amelyikben az adósnak befolyásoló részesedése van,
- A Vht. szerint végrehajtás alá nem vonható jövedelmeket.

Biztosítékok elfogadása

A takarékszövetkezet az alábbi biztosíték fajtákat köti ki és alkalmazza kockázatvállalási tevékenysége során:

2.1. Dologi biztosítékok

- 2.1.1. Óvadék
- 2.1.2. Zálogjog
 - 2.1.2.1. ingatlant terhelő zálogjog
 - 2.1.2.1.1 keretbiztosítéki jelzálogjog
 - 2.1.2.2. ingóságot terhelő jelzálogjog
 - 2.1.2.3. kézizálogjog
- 2.1.3. Opció

2.2. Személyi biztosítékok

- 2.2.1. Garancia
 - 2.2.1.1. Bankgarancia
 - 2.2.1.2. Állami garancia
 - 2.2.1.3. Egyéb garancia
- 2.2.2. Készfizető kezesség

2.2.3. Engedményezés

2.2.4. Felhatalmazó levélen alapuló beszedési megbízás

Hitel, pénz és tőkepiaci ügyletek fedezete céljából csak olyan – az ügyfél, vagy annak javára harmadik személy által - felajánlott biztosítékok fogadhatók el, amelyek:

- fizikai megléte (hozzáférhetősége, tárolási helye stb.) jogi státusza hitelt érdemlő dokumentumokkal alátámasztott és ellenőrizhető,
- a biztosíték a biztosítéknyújtó személy tulajdonában van, vagy azzal szabadon rendelkezhet, valamint a biztosíték eredete, továbbá pertől, tehertől és igényektől mentességet igazolt,
- tényleges értékkel bír vagy értéke megállapítható és bizonyítható,
- a biztosíték mobilizálható, valós piaccal rendelkezik, értékesíthető vagy értékesítésének feltételei megteremthetők.

Nem fogadhatók el biztosítékként olyan vagyoni eszközök (ingóságok, ingatlanok), amelyek:

- törvényi rendelkezések tilalma szerint nem képezhetik szokásos kereskedés tárgyát,
- forgalomképesek ugyan, de értékesítésük az átlagos piaci körülményeknél nehezebben lehetséges vagy speciális szakértelmet igényel (pl.: műkincsek),
- forgalmi értéke piaci átlagár, hivatalos árjegyzék hiányában egyedi jellegük, az átlagosnál kockázatosabb mobilizálhatóság és a kalkuláció nehézsége miatt kellő biztonsággal nem állapítható meg,
- korlátozottan vagy egyáltalán nem forgalomképes, nehezen hasznosítható jogok, így többek között a találmány, márkanév, szoftver, licenc, egyéb szellemi szolgáltatás, bérleti jog stb.

Garancia vagy készfizető kezességvállalás, illetve óvadékba helyezett értékpapír esetén a fedezet értékelését a garantőr vagy készfizető kezese, illetve a kibocsátó minősítéséhez kell kapcsolni. Ha a garancia vagy készfizető kezességvállalás nem biztosítja a teljes kockázatvállalást, a további fedezetek értékelésénél figyelembe kell venni, hogy a garancia vagy készfizető kezességvállalás érvényesítése esetén a további biztosítékból való megtérülés a garantőr, illetve a készfizető kezességvállaló a Takarékszövetkezettel a követelés arányában osztozik.

Az elismert biztosítékok főbb típusai

A szabályozói tőkekövetelmény csökkentéséhez a Hpt. és a Hkr. lehetővé teszi bizonyos kockázatmérséklő eszközök alkalmazását.

A Hkr. a sztenderd módszer esetén az alábbi fedezeteket ismeri el a tőkekövetelményt mérséklőként, ha azok a Hkr.-ben meghatározott feltételeket kielégítik:

- mérlegen belüli nettósítás
- a repóügyletre, értékpapír- vagy áru-kölcsönzési ügyletre, és egyéb tőkepiac vezérelt ügyletre vonatkozó szabványosított nettósítási megállapodás,
- a biztosítékok közül a pénzügyi biztosítékok
- a nem hitelnyújtó hitelintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénzt vagy betétet,

- az életbiztosítási kötvényt vagy szerződést, ha a hitelnyújtó hitelintézet javára az életbiztosítási kötvényből vagy szerződésből eredő követelésre zálogjogot alapítottak,
- a nem hitelnyújtó hitelintézet által kibocsátott értékpapírt, ha azt kibocsátó kérésre visszavásárolja,
- garancia és készfizető kezesség.
- hitelderivatíva

Az ingatlanfedezet (lakó- és lakóingatlanok nem minősülő ingatlan) a hitelezési kockázat szztenderd módszerénél nem számít biztosítéknak, mivel a Hkr. a szztenderd módszer keretében kifejezetten erre a célra létrehozott kitétségi-kategóriába különíti el az ingatlannal fedezett kitétségeket. Az ilyen típusú kitétségekhez - amennyiben azok teljes mértékben ingatlannal fedezettek, és teljesülnek azok a feltételek, amelyek mellett a belső minősítésre alapuló módszert használó intézmények az ingatlan fedezetet kockázatmentesítő eszközként számíthatják be - kedvezményes kockázati súlyt rendelhet a Takarékszövetkezet. Így ebben az esetben a kedvezményes kockázati súly révén közvetlenül érvényesül az ingatlanfedezet kockázatsökkentő hatása, az alacsonyabb tőkekövetelményen keresztül.

Garanciát nyújtó és kezességet vállalók és azok hitelminősítési kategóriái

Magyarország hosszú lejáratú deviza adósságának minősítése 2013. 12. 31.				
	Moody's	Standard & Poor's	Fitch Ratings	Japan Credit Rating Agency
Központi kormány és központi bank	Ba1-	BB-	BB+	BBB-

A minősítések megfeleltetése:

Hitelminőségi besorolás	Moody's	Standard & Poor's	Fitch Ratings	Japan Credit Rating Agency
1	Aaa to Aa3	AAA to AA-	AAA to AA-	AAA to AA-
2	A1 to A3	A+ to A-	A+ to A-	A+ to A-
3	Baa1 to Baa3	BBB+ to BBB-	BBB+ to BBB-	BBB+ to BBB-
4	Ba1 to Ba3	BB+ to BB-	BB+ to BB-	BB+ to BB-
5	B1 to B3	B+ to B-	B+ to B-	B+ to B-
6	Caa1 és alatta	CCC+ és alatta	CCC és alatta	CCC és alatta

Hitelezési kockázatmentesítés során felmerülő piaci- vagy hitelezési- kockázati koncentráció

A **hitelkockázatok koncentrációja** alatt az egyes ügyfelekkel és kereskedelmi partnerekkel szembeni olyan követelés eloszlását értjük, mikor az ügyfelek/partnerek viszonylag kisszámú csoportjának vagy nagyobb csoportjának közös okra/okokra visszavezethető nem-teljesítése veszélyezteti az intézmény üzletszerű működését.

A kisszámú csoport eseteire, a gyakorlatban a hitelintézeti törvényben is definiált nagykockázat fogalmát használjuk.

Nagykockázat vállalásnak minősül az egy ügyféllel vagy ügyfélcsoporttal szembeni – a hitelezési kockázat tőkekövetelményének sztenderd módszerrel történő számításakor figyelembe veendő – kitettség, ha annak értéke eléri a hitelintézet szavatoló tőkéjének legalább tíz százalékát. A kitettség értékének meghatározásakor a hitelintézeti törvény 79. § (4) bekezdésében foglaltakat és a 80-81. §-ban írtakat kell figyelembe venni.

Koncentrációs kockázatok fajtái:

- Az **egy ügyféllel, ügyfélcsoporttal kapcsolatos** kockázatvállalások azonosítása, nyilvántartása és korlátozása a Hpt. nagykockázatvállalásra vonatkozó szabályai közé tartozik.
- Az ügyfelek portfólió szintű koncentrációja
- Ágazati koncentráció
- Biztosítéki koncentráció

A túlzott koncentrációk kialakulásának megelőzésére a Takarékszövetkezet az adott koncentrációs típusoknál limiteket határoz meg.

A koncentrációs kockázatokra vonatkozó limit megállapításnak összhangban kell lenni a Takarékszövetkezet kockázati étvágájával, a kockázati étvágá szerinti meghatározott minimális tőkeszinttel.

A koncentrációs limiteket a takarékszövetkezet azon elvi alapon alakítja ki, hogy ha a koncentráció miatt a kitettségek 10%-a nem térül meg, a szavatoló tőkevesztés ne legyen nagyobb, mint 25%.

A Takarékszövetkezet a következő koncentrációkra határoz meg limiteket:

- egy adóscsoportra vonatkozó belső limitek
- adósok portfólió szintű koncentrációja
- ágazati koncentráció
- biztosítéki koncentráció
- területen kívüli koncentráció
- termék- termékcsoport limitek

Kitettségek – mérlegen belüli és kívüli nettósítás utáni – értéke, amelyek esetében készfizető kezességet, garanciát vagy hitelderivatívát vettek figyelembe

adatok e Ft-ban

Kitettségi osztály	Kitettség nettó értéke	Garancia, kezességvállalás összege	Nettó kitettség értéke
Vállalkozás	760 847	236 541	524 306
Lakosság	2 504 618	256 798	2 247 820
Ingatlannal fedezett kitettség	3 448 651	3 601	3 445 050
Késedelmes tételek	317 890	4 980	312 910

Takarékszövetkezetünk hitelezési kockázatesökkentő biztosítékként a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. és az AGHVA Zrt. által nyújtott garanciák államilag viszontgarantált részét fogadja el.

Kereskedési könyv

Takarékszövetkezetünknek nincs kereskedési szándékkal tartott pozíciója, 2013. évben kereskedési könyvet nem vezettünk.

Kereskedési könyvben nem szereplő részvények, pozíciók

Kereskedési könyvben nem szereplő részvények

2013. december 31-én mérlegünkben az alábbi befektetési célú részvények szerepeltek:

adatok e Ft-ban

Megnevezés	Mérleg szerinti érték	Értékvesztés	Nettó érték
MTB Zrt.	50 234	0	50 234
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	200	0	200
Banküzlet Zrt.	100	0	100
Orient + Zrt.	500	500	0
Tak-Invest Zrt.	2 694	0	2 694

Értékvesztés elszámolás 2013. évben nem történt.

2013. évben részvény értékesítés nem történt, így ebből eredmény sem keletkezett.

Kereskedési könyvben nem szereplő pozíciók kamatkockázata

A pénzügyi Közvetítői tevékenység alapvető sajátossága a kamatozó eszközök és források meghatározó aránya – jellemzően – a mérlegben, illetve a mérlegen kívül. A hitelintézeti tevékenység komplex jellegéből adódóan a finanszírozó állományok és azok forrásának jellemzői jelentősen eltérhetnek, ezért minden hitelintézetnek kell bizonyos mértékű kamatkockázattal számolnia.

A kamatkockázat a piaci kamatláb változásának a takarékszövetkezet pénzügyi helyzetére, kamateredményére gyakorolt lehetséges hatása. A kamatkockázat annak a jelenlegi, illetve

jövőbeni kockázata, hogy a takarékszövetkezet nyeresége (közvetve tőkéje) csökken vagy teljes mértékben elvész a piaci kamatlábak, hozamok szintjének, arányainak változásából eredően.

A kamatkockázat fajtái:

- a kamatlábak időbeli változása és a cash-flow-k időbeli változása közötti eltérés (újraárazási vagy átárazódási kockázat)
- a kamatlábak között fennálló kapcsolatok megváltozása az egyes piacokat, termékeket jellemző hozamgörbék között (bázis kockázat)
- ugyanazon termék, vagy piac vonatkozásában az egyes lejáratú tartományokban a kamatlábak közötti kapcsolatok megváltozása (hozamgörbe kockázat)
- a termékekben rejlő rejtett, kamatlábbal kapcsolatos opciók (opciós kockázat)

A kamatláb kockázat mérése negyedévente történik.

A nem-kereskedési könyv kamatkockázatának mérése:

A takarékszövetkezet a kamatláb kockázatát egy számba sűrítve is megadja. A kamatkockázat mértéke a megadott paraméterekkel elvégzett stressz teszt eredményével egyezik meg.

A takarékszövetkezet – a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság ajánlásával összhangban – sztenderd kamatláb sokkot feltételező számítást (stressz tesztet) végez minden olyan devizanemre, amelyekben denominált, a nem-kereskedési könyvben nyilvántartott eszközeinek, forrásainak és mérlegen kívüli ügyleteinek összege meghaladja a mérlegfőösszeg 5%-át.

A takarékszövetkezet a nem-kereskedési könyvi kamatkockázat mérését – a sztenderd kamatláb sokkokat feltételező – ún. duration gap elemzés módszertanával végzi. Ez azt jelenti, hogy a takarékszövetkezet – az arányosság elvét betartva – a kamatsokk eszközértékre gyakorolt hatását (változását) nem közvetlenül a jelenérték számítással számítja ki, hanem egy közelítő módszert alkalmaz.

A duration gap alapú módszer esetén a cél az üzleti érték (gazdasági érték) változásának becslése a kamatváltozások (kamatsokk) hatására, az eszközök és a források értékében bekövetkező változásból levezetve.

Értékpapírosítás

Értékpapírosításra a Takarékszövetkezet nem számít tőkekövetelményt.

Partnerkockázat kezelés

A Takarékszövetkezetnek nincsenek származtatott ügyletei, ezért partnerkockázatra nem számol tőkekövetelményt.

Működési kockázat

A Takarékszövetkezet a működési kockázat tőkekövetelményét az alapmutató módszerével határozza meg a tárgyévet megelőző 3 év bruttó jövedelem átlagának 15 %-a.

adatok e Ft-ban

Működési kockázat	Tárgyévet megelőző 3. év bruttó jöv.	Tárgyévet megelőző 2. év bruttó jöv.	Tárgyévet megelőző év bruttó jöv.	Tőkekövetelmény
Összeg	941 043	912 867	906 106	138 001

Mezőkeresztes, 2014.03.21.

Kuzmi István
Elnök-ügyvezető

Petőházi Mihályné
ügyvezető